

Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie

Wydział Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej

Sprawozdanie z Laboratorium:

Metoda Eliminacji Gaussa

Przedmiot: Metody Numeryczne

Kierunek: Inżynieria Obliczeniowa

Autor: Filip Rak

Prowadzący przedmiot: dr hab. inż. Marcin Hojny

Data: 26 kwietnia 2024

Numer lekcji: 8

Grupa laboratoryjna: 4

Wstęp teoretyczny

Metoda eliminacji Gaussa jest jednym z podstawowych algorytmów stosowanych w numerycznej analizie do rozwiązywania układów równań liniowych. Działa ona poprzez stopniowe przekształcanie układu równań do postaci, z której łatwiej można uzyskać rozwiązanie.

Proces eliminacji Gaussa składa się z dwóch głównych etapów:

1. **Eliminacja w przód** - Celem jest przekształcenie macierzy współczynników układu równań do postaci trójkątnej górnej. Stosuje się operacje na wierszach macierzy: zamianę wierszy, mnożenie wiersza przez skalar oraz dodawanie lub odejmowanie wielokrotności jednego wiersza do innego. Dzięki temu pod główną przekątną macierzy pojawiają się zera, co upraszcza dalsze obliczenia.
2. **Podstawienie wsteczne** - Po uzyskaniu macierzy w formie trójkątnej górnej, można rozpocząć proces rozwiązywania układu równań. Rozpoczynając od ostatniego równania (gdzie mamy najmniej niewiadomych do obliczenia), oblicza się wartości niewiadomych kolejno wstecz aż do pierwszego równania.

Eliminacje w przód dokonujemy poprzez obliczenie współczynnika

$$m_{ij} = \frac{a_{ij}^k}{a_{jj}^k} \quad (1)$$

Gdzie:

i, j są indeksami elementu, który chcemy wyzerować w macierzy

k jest indeksem obecnego kroku w eliminacji, gdzie element a_{jj}^k jest elementem diagonalnym, względem którego wykonujemy eliminację w i-tym wierszu.

Podstawienie wsteczne opisane jest następującym wzorem:

$$x_i = \frac{b_i^n - \sum_{k=i+1}^n a_{i,k}^n x_k}{a_{ii}^n} \quad (2)$$

Gdzie:

x_i – jest to i-ta niewiadoma w układzie równań, którą chcemy znaleźć.

b_i^n – to i-ty element wektora wyrazów wolnych po wykonaniu eliminacji w przód, czyli wartość wyrazu wolnego w i-tym równaniu po przekształceniu macierzy do postaci trójkątnej górnej.

a_{ii}^n – jest to element na przekątnej macierzy, w i -tym wierszu i i -tej kolumnie, po wykonaniu eliminacji w przód.

$\sum_{k=i+1}^n a_{i,k}^n x_k$ – suma iloczynów elementów macierzy znajdujących się w i -tym wierszu, od kolumny $i + 1$ do ostatniej kolumny n , i odpowiadających im już obliczonych wartości niewiadomych x_k . Suma ta jest odjęta od wyrazu wolnego b_i^n , ponieważ w trakcie podstawienia wstecznego korzystamy z wartości niewiadomych już obliczonych w poprzednich krokach.

Pivoting

Pivoting w metodzie eliminacji Gaussa jest techniką, która ma na celu zwiększenie stabilności numerycznej i dokładności obliczeń. Poprzez wybór bezwzględnie największego elementu w kolumnie lub wierszu (partial-pivoting), lub poprzez wybór w całej macierzy (full-pivoting) a następnie odpowiednią aranżację kolumn i wierszy możemy osiągnąć pewne korzyści obliczeniowe.

Zapobieganie dzieleniu przez zero: W trakcie eliminacji Gaussa, dzielimy przez elementy macierzy. Jeśli element, przez który zamierzamy dzielić (tzw. element główny), jest zerem lub bardzo bliski zeru, może to prowadzić do błędów lub niestabilności obliczeń.

Zmniejszenie błędów zaokrągleń: Używając elementu o największej wartości bezwzględnej w danym kroku eliminacji jako elementu głównego, minimalizujemy błędy zaokrągleń, które mogą się kumulować w trakcie obliczeń.

Zwiększenie stabilności obliczeń: Przez wybór odpowiednio dużego elementu głównego, metoda staje się bardziej odporna na niestabilności numeryczne, które mogą wystąpić przy błędach zaokrągleń.

Implementacja

W języku C++, w postaci trzech funkcji zostały zaimplementowane trzy wersje metody Gaussa:

- `gaussian_elimination` - brak pivotingu.
- `gaussian_elimination_column_pivot` - pivoting wobec kolumn.
- `gaussian_elimination_row_pivot` - pivoting wobec wierszy.

Do cech wspólnych tych funkcji należą:

- Wskaźnik do macierzy rozszerzonej liczb zmiennoprzecinkowych: `double** matrix`.
- Liczbę całkowitą będącą stopniem macierzy: `int size`.
- Typ zwracany: wskaźnik do tablicy liczb zmiennoprzecinkowych będących wynikami: `double*`.

Dodatkowo, wszystkie te funkcje wykorzystują następujące funkcje pomocnicze:

- `elimination` - przekształca macierze do formy trójkątnej górnej, poprzez zerowanie elementów poniżej głównej przekątnej macierzy dla danego stopnia.
- `reverse_substitution` oblicza wyniki (wartości zmiennych) systemu równań liniowych.

Funkcje te stanowią fundament dla metody eliminacji Gaussa, ich szczegółowy opis znajduje się poniżej.

Pełna definicja funkcji `elimination`

```
void elimination(double** matrix, int size, int k)
{
    for (int i = k + 1; i < size; i++)
    {
        double m = matrix[i][k] / matrix[k][k];

        for (int j = k; j < size + 1; j++)
            matrix[i][j] -= matrix[k][j] * m;
    }
}
```

Omówienie elementów funkcji `elimination`

Funkcja jako swoje argumenty przyjmuje wskaźnik do macierzy `matrix`, jej rozmiar `size` oraz Indeks kolumny (i równocześnie wiersza) `k`, w której elementy poniżej pozycji `[k][k]` zostaną zredukowane do zera. Funkcja nie zwraca żadnego typu i modyfikuje przekazaną jej macierz.

```
void elimination(double** matrix, int size, int k)
```

Pętla **for** przetwarzająca wiersze macierzy, zaczynając od wiersza bezpośrednio pod obecnym elementem diagonalnym. Celem jest wyzerowanie elementów poniżej obecnego elementu diagonalnego w k -tej kolumnie.

```
for (int i = k + 1; i < size; i++)
```

Obliczanie współczynnika m , który będzie używany do wyzerowania elementów w kolumnie poniżej elementu diagonalnego. Jest to stosunek elementu badanego wiersza i oraz kolumny k wobec elementu diagonalnego w kolumnie k . Obliczany jest wzorem (1).

```
double m = matrix[i][k] / matrix[k][k];
```

Wewnętrzna pętla **for**, która iteruje przez kolumny w i -tym wierszu, zaczynając od k -tej kolumny. Pętla ta służy do aktualizacji wartości w wierszu po wyzerowaniu elementów w k -tej kolumnie. Wartości przed k -tą kolumną są już zerami.

```
for (int j = k; j < size + 1; j++)
```

Aktualizacja elementów wiersza, które znajdują się w k -tej kolumnie i po prawej stronie od niej, przez odjęcie odpowiednio pomnożonych elementów wiersza k .

```
matrix[i][j] -= matrix[k][j] * m
```

Inkrementacja zmiennej k , pozwala na przejście do następnego kroku eliminacji.

```
k++;
```

Pełna definicja funkcji reverse_substitution

```
double* reverse_substitution(double** matrix, int size)
{
    double* results = new double[size];
    for (int i = size - 1; i >= 0; i--)
    {
        double sum = matrix[i][size];
        for (int j = i + 1; j < size; j++)
            sum -= matrix[i][j] * results[j];

        results[i] = sum / matrix[i][i];
    }

    return results;
}
```

Omówienie elementów funkcji reverse_substitution

Funkcja jako swoje argumenty przyjmuje wskaźnik do macierzy `matrix` oraz jej rozmiar `size`. Typem zwracanym jest wskaźnik do tablicy liczb zmiennoprzecinkowych będących wynikami podstawienia wstecznego.

```
double* reverse_substitution(double** matrix, int size)
```

Alokacja pamięci dla tablicy, która będzie przechowywać wyniki układu równań (niewiadome).

```
double* results = new double[size];
```

Pętla `for` wykonująca podstawienie wsteczne, rozpoczynająca od ostatniego równania i idąca w kierunku równania pierwszego.

```
for (int i = size - 1; i >= 0; i--)
```

Inicjalizacja zmiennej `sum` wartością wyrazu wolnego równania `i`-tego po wykonaniu eliminacji.

```
double sum = matrix[i][size];
```

Wewnętrzna pętla `for`, która służy do obliczenia sumy iloczynów już wyznaczonych niewiadomych i ich współczynników z `i`-tego wiersza.

```
for (int j = i + 1; j < size; j++)
```

Aktualizacja sumy przez odjęcie iloczynu elementu macierzy i już obliczonej niewiadomej.

```
sum -= matrix[i][j] * results[j];
```

Obliczanie `i`-tej niewiadomej przez podzielenie zaktualizowanej sumy przez element diagonalny macierzy.

```
results[i] = sum / matrix[i][i];
```

Zwrócenie wskaźnika do tablicy z wynikami.

```
return results;
```

Pełna definicja funkcji gaussian_elimination

```
double* gaussian_elimination(double** matrix, int size)
{
    for (int k = 0; k < size; k++)
        elimination(matrix, size, k);

    return reverse_substitution(matrix, size);
}
```

Omówienie elementów funkcji gaussian_elimination

Funkcja jako swoje argumenty przyjmuje macierz oraz jej rozmiar, typem zwracanym jest tablica wyników.

```
double* gaussian_elimination(double** matrix, int size)
```

Pętla, w której zmienna *k* oznacza obecny krok eliminacji.

```
    for (int k = 0; k < size; k++)
```

Wewnątrz pętli używana jest wcześniej omówiona funkcja **elimination**, która przekształca macierze do formy trójkątnej górnej poprzez zerowanie elementów poniżej głównej przekątnej macierzy dla danego stopnia.

```
        elimination(matrix, size, k);
```

Wynik jest zwracany za pośrednictwem funkcji **reverse_substitution**, która oblicza wartości zmiennych systemu równań liniowych i zwraca je w postaci tablicy.

```
    return reverse_substitution(matrix, size);
```

Funkcja gaussian_elimination_row_pivot

Funkcja wykorzystuje dwie unikalne metody pomocnicze

- `max_in_column` – metoda zwracająca indeks elementu absolutnie maksymalnego w kolumnie.
- `switch_rows` – metoda podmieniająca dwa wiersze.

Pełna definicja funkcji `max_in_column`

```
int max_in_column(double** matrix, int size, int column, int begin = 0)
{
    int max = begin;
    for (int i = begin + 1; i < size; i++)
    {
        if (abs(matrix[i][column]) > abs(matrix[max][column]))
            max = i;
    }

    return max;
}
```

Omówienie elementów funkcji `max_in_column`

Funkcja przyjmuje macierz, jej rozmiar, kolumnę w której powinna szukać największego elementu oraz wiersz od którego powinna zaczynać. Zwracany jest indeks do największego znalezionej elementu.

```
int max_in_column(double** matrix, int size, int column, int begin = 0)
```

Ponieważ przeszukujemy tylko daną kolumnę nasza macierz mogłaby równie dobrze być tablicą. Ze względu na swoją prostotę dalsza część funkcji nie zostanie omówiona.

Pełna definicja funkcji `switch_rows`

```
void switch_rows(double** matrix, int a, int b)
{
    double* buffer = matrix[a];
    matrix[a] = matrix[b];
    matrix[b] = buffer;
}
```


Omówienie elementów funkcji switch_rows

Funkcja przyjmuje macierz oraz numery wierszy, które mają zostać zamienione. Funkcja niczego nie zwraca ponieważ działa na oryginalnej kopii macierzy.

```
void switch_rows(double** matrix, int a, int b)
```

Dalsza część funkcji to najzwyklejsza zamiana dwóch zmiennych między sobą, ze względu na swoją prostotę, jej dalsza część nie zostanie omówiona.

Pełna definicja funkcji gaussian_elimination_row_pivot

```
double* gaussian_elimination_row_pivot(double** matrix, int size)
{
    for (int k = 0; k < size; k++)
    {
        int max_index = max_in_column(matrix, size, k, k);

        if(max_index != k)
            switch_rows(matrix, k, max_index);

        elimination(matrix, size, k);
    }

    return reverse_substitution(matrix, size);
}
```

Omówienie elementów funkcji gaussian_elimination_row_pivot

Funkcja jako swoje argumenty przyjmuje macierz oraz jej rozmiar, typem zwracanym jest tablica wyników.

```
double* gaussian_elimination_row_pivot(double** matrix, int size)
```

Pętla, w której zmienna k oznacza obecny krok eliminacji.

```
for (int k = 0; k < size; k++)
```

Wykorzystanie wcześniej omówionej funkcji do odnalezienia indeksu elementu o największej wartości bezwzględnej w danej kolumnie. Ostatnie argumenty to kolejno: kolumna oraz ilość wierszy do pominięcia.

```
int max_index = max_in_column(matrix, size, k, k);
```

Sprawdzenie czy znaleziony maksymalny indeks nie jest przypadkiem tym samym elementem, który badamy - w takim wypadku nie dojdzie do podmiany wierszy co pozwoli na poprawę optymalizacji.

```
if(max_index != k)
    switch_rows(matrix, k, max_index);
```

Po dokonaniu lub pominięciu podmiany używana jest wcześniej omówiona funkcja **elimination**, która przekształca macierzy do formy trójkątnej górnej poprzez zerowanie elementów poniżej głównej przekątnej macierzy dla danego stopnia.

```
elimination(matrix, size, k);
```

Wynik jest zwracany za pośrednictwem funkcji **reverse_substitution**, która oblicza wartości zmiennych systemu równań liniowych i zwraca je w postaci tablicy.

```
return reverse_substitution(matrix, size);
```

Funkcja gaussian_elimination_column_pivot

Funkcja wykorzystuje dwie unikalne metody pomocnicze

- `max_in_row` – metoda zwracająca indeks elementu absolutnie maksymalnego w wierszu.
- `switch_columns` – metoda podmieniająca dwie kolumny.

Pełna definicja funkcji `max_in_row`

```
int max_in_row(double* arr, int size, int begin = 0)
{
    int max = begin;
    for (int i = begin + 1; i < size; i++)
    {
        if (abs(arr[i]) > abs(arr[max]))
            max = i;
    }
    return max;
}
```

Omówienie elementów funkcji `max_in_row`

Funkcja przyjmuje tablicę (wiersz macierzy), jej rozmiar, oraz indeks od którego powinna zaczynać szukanie. Zwracany jest indeks do największego znalezionej elementu

```
int max_in_row(double* arr, int size, int begin = 0)
```

Jest to niemalże w pełni typowa funkcja szukająca największego elementu w tablicy, ze względu czego nie będzie ona dalej omawiana.

Pełna definicja funkcji `switch_columns`

```
void switch_columns(double** matrix, int a, int b, int size, int* order)
{
    for (int i = 0; i < size; i++)
    {
        double buffer = matrix[i][a];
        matrix[i][a] = matrix[i][b];
        matrix[i][b] = buffer;
    }

    int temp = order[a];
    order[a] = order[b];
    order[b] = temp;
}
```

Omówienie elementów funkcji `switch_columns`

Funkcja przyjmuje macierz, numery kolumn które mają zostać zamienione, rozmiar macierzy oraz wskaźnik do tablicy śledzącej zmiany kolumn. Funkcja niczego nie zwraca ponieważ działa na oryginalnej kopii macierzy.

```
void switch_columns(double** matrix, int a, int b, int size, int* order)
```

Funkcja wykonuje zamianę zmiennych pomiędzy dwoma kolumnami `a` i `b` dla każdego wiersza w macierzy.

```
for (int i = 0; i < size; i++)
{
    double buffer = matrix[i][a];
    matrix[i][a] = matrix[i][b];
    matrix[i][b] = buffer;
}
```

Następnie dokonywana jest zamiana numerów kolumn w tablicy przechowującej ich kolejność.

```
int temp = order[a];
order[a] = order[b];
order[b] = temp;
```

Pełna definicja funkcji gaussian_elimination_column_pivot

```
double* gaussian_elimination_column_pivot(double** matrix, int size)
{
    int* order = new int[size];
    for (int i = 0; i < size; i++)
        order[i] = i;

    for (int k = 0; k < size; k++)
    {
        int max_index = max_in_row(matrix[k], size, k);

        if(max_index != k)
            switch_columns(matrix, k, max_index, size, order);

        elimination(matrix, size, k);
    }

    double* raw_results = reverse_substitution(matrix, size);

    double* ordered_results = new double[size];
    for (int i = 0; i < size; i++)
        ordered_results[order[i]] = raw_results[i];

    delete[] raw_results;
    delete[] order;

    return ordered_results;
}
```

Omówienie funkcji gaussian_elimination_column_pivot

Funkcja jako swoje argumenty przyjmuje macierz oraz jej rozmiar, typem zwracanym jest tablica wyników.

```
double* gaussian_elimination_row_pivot(double** matrix, int size)
```

Znaczne skomplikowanie funkcji względem jej odpowiednika operującego na wierszach, wynika w pełni z faktu, że zamiana kolejności kolumn wpływa na kolejność otrzymywanych wyników. Aby przeciwdziałać tej zależności tworzymy oraz inicjalizujemy tablicę, która będzie przechowywać kolejność w jakiej znajdują się nasze kolumny

```
int* order = new int[size];
for (int i = 0; i < size; i++)
    order[i] = i;
```

Pętla, w której zmienna k oznacza obecny krok eliminacji.

```
for (int k = 0; k < size; k++)
```

Wykorzystanie wcześniej omówionej funkcji do odnalezienia indeksu elementu o największej wartości bezwzględnej w danym wierszu. Podanym argumentem jest w tym

wypadku konkretny wiersz w naszej macierzy, ostatnim argumentem jest początkowy indeks.

```
int max_index = max_in_row(matrix[k], size, k);
```

Sprawdzenie czy znaleziony maksymalny indeks nie jest przypadkiem tym samym elementem, który badamy - w takim wypadku nie dojdzie do podmiany kolumn co pozwoli na poprawę optymalizacji.

```
if(max_index != k)
    switch_columns(matrix, k, max_index, size, order);
```

Po dokonaniu lub pominięciu podmiany używana jest wcześniej omówiona funkcja **elimination**, która przekształca macierze do formy trójkątnej górnej poprzez zerowanie elementów poniżej głównej przekątnej macierzy dla danego stopnia.

```
elimination(matrix, size, k);
```

Zmienna **raw_results** przechowuje efekt działania funkcji do podstawienia wstecznego, jednak w tym wypadku kolejność naszych wyników jest nie poprawna.

```
double* raw_results = reverse_substitution(matrix, size);
```

Aby naprawić kolejność tworzymy nową tablicę na przechowanie naszych wyników i wykorzystując kolejność kolumn zapisaną w tablicy **order**, wypełniamy nową tablicę tak aby odpowiadała ona kolejności początkowej.

```
double* ordered_results = new double[size];
for (int i = 0; i < size; i++)
    ordered_results[order[i]] = raw_results[i];
```

Pamiętamy o bardzo ważnym kroku usunięcia dynamicznie zaalokowanej pamięci.

```
delete[] raw_results;
delete[] order;
```

Wynik następnie jest zwracany.

```
return ordered_results;
```

Testy na wybranych przykładach

Zaimplementowane metody zostały przetestowane z losowo wygenerowanymi macierzami, oraz porównanie z wynikami dla tych macierzy obliczonymi z wykorzystaniem biblioteki NumPy w języku Python. Testy skupiły się na sprawdzeniu poprawności implementacji w pracy z coraz to większymi macierzami.

Macierz 2x2

Rozszerzona macierz współczynników:

```
0.67619564 0.89823447 0.86030956
0.58450535 0.80142182 0.50400993
```

Otrzymane wyniki (NumPy):

```
14.01305603 -9.59132399
```

Otrzymane wyniki:

```
14.0131 -9.59132
```

Wyniki są zgodne dla wszystkich wersji implementacji

Czas trwania algorytmu (mikrosekundy)

```
gaussian_elimination: 0
```

```
gaussian_elimination_row_pivot: 1
```

```
gaussian_elimination_column_pivot: 1
```

Macierz 4x4

Rozszerzona macierz współczynników:

```
0.20587593 0.93161931 0.69587167 0.16859267 0.23534964
0.80281588 0.70175646 0.01460726 0.33707521 0.80101967
0.61731012 0.42710096 0.13360009 0.73728234 0.36243149
0.08404864 0.66120946 0.42353606 0.12259852 0.94887664
```

Otrzymane wyniki (NumPy):

```
-5.02595496 5.8170708 -6.57341869 2.52106565
```

Otrzymane wyniki:

```
-5.02596 5.81707 -6.57342 2.52107
```

Wyniki są zgodne dla wszystkich wersji implementacji

Czas trwania algorytmu (mikrosekundy)

```
gaussian_elimination: 0
```

```
gaussian_elimination_row_pivot: 2
```

```
gaussian_elimination_column_pivot: 1
```


Macierz 8x8

Rozszerzona macierz współczynników:

```
0.01676396 0.38258981 0.17282758 0.68775071 0.08306159 0.96526532 0.14177672 0.60240019 0.88621938
0.68862798 0.96724735 0.31244262 0.47932431 0.29721004 0.10719107 0.89254373 0.93886634 0.84664112
0.29024781 0.36871551 0.92736684 0.95971082 0.49312072 0.5146685 0.34333808 0.16359809 0.11292148
0.15251429 0.93554863 0.94020341 0.97749877 0.81792651 0.18833384 0.88340251 0.05336312 0.12188208
0.6952123 0.1108061 0.12848211 0.09716657 0.90106663 0.38908892 0.49241251 0.7865106 0.03390049
0.18707689 0.49825476 0.20622045 0.30510209 0.53229858 0.7667906 0.74296845 0.60054992 0.10089406
0.69976166 0.90982982 0.55210373 0.7360065 0.17723295 0.30181829 0.3274657 0.62622764 0.27262373
0.51150262 0.63146511 0.29125906 0.79174283 0.04305162 0.38190924 0.19934132 0.15883857 0.15834575
```

Otrzymane wyniki (NumPy):

```
-1.1145283 -0.73085712 -0.94647617 1.97517113 -0.26813817 -1.09249985 0.30472292 1.69869665
```

Otrzymane wyniki:

```
-1.11453 -0.730857 -0.946476 1.97517 -0.268138 -1.0925 0.304723 1.6987
```

Wyniki są zgodne dla wszystkich wersji implementacji

Czas trwania algorytmu (mikrosekundy)

gaussian_elimination: 1

gaussian_elimination_row_pivot: 3

gaussian_elimination_column_pivot: 3

Macierz 16x16

Rozszerzona macierz współczynników:

Począwszy od tego testu, macierze wejściowe nie będą już umieszczane w sprawozdaniu ze względu na rozmiar.

Otrzymane wyniki (NumPy):

```
1.60331208 0.49680829 0.56796858 0.25380671 2.28774823 1.15878003 0.93738856
0.75100236 0.50647879 1.02798473 -1.48053595 -5.28952895 -4.47005135
0.39260368 -0.55526194 0.90675795
```

Otrzymane wyniki:

```
1.60328 0.496784 0.567968 0.253808 2.28774 1.15878 0.937389 0.750996 0.506505
1.02797 -1.48055 -5.28947 -4.47004 0.392598 -0.555233 0.90674
```

Wyniki są zgodne dla wszystkich wersji implementacji

Czas trwania algorytmu (mikrosekundy)

gaussian_elimination: 5

gaussian_elimination_row_pivot: 9

gaussian_elimination_column_pivot: 10

Macierz 32x32

Otrzymane wyniki (NumPy):

```
0.96281969 -1.54300631 1.94809592 -2.32827322 -0.4979606 1.70962515 2.63102928
1.42096578 3.95320907 0.70333797 3.12036687 -4.06429205 0.93434385 3.63478842
-1.29178442 -6.36742875 -1.96588092 2.02826807 0.60996684 -1.02741469 -
4.22231854 -1.83873014 -2.30543661 0.02649001 0.75313032 2.10474675 5.66995114
-5.71856334 -1.18920164 -4.57804557 3.51190594 3.95291237
```

Otrzymane wyniki:

```
0.962825 -1.54301 1.9481 -2.32828 -0.497958 1.70963 2.63103 1.42097 3.95323
0.703329 3.12037 -4.06431 0.934339 3.6348 -1.29178 -6.36746 -1.96589 2.02828
0.609975 -1.02742 -4.22232 -1.83873 -2.30545 0.0264914 0.753136 2.10475 5.66997 -
5.71859 -1.1892 -4.57807 3.51191 3.95292
```

Wyniki są zgodne dla wszystkich wersji implementacji

Czas trwania algorytmu (mikrosekundy)

gaussian_elimination: 34

gaussian_elimination_row_pivot: 43

gaussian_elimination_column_pivot: 47

Macierz 64x64

Otrzymane wyniki (NumPy):

```
1.248573 -1.928746 1.157442 -0.964319 0.094309 0.559454 0.069018 -0.416958 -  
0.719083 0.025619 0.640205 -1.531770 -1.561333 -0.269903 0.744233 0.101859 -  
0.703221 -0.365404 0.428693 -1.173555 2.129390 -0.286656 -1.339347 0.084512  
0.338797 -0.092868 0.834537 1.263599 -0.751522 -1.182485 -0.526990 0.081071  
0.069479 -0.273221 1.158217 -0.583634 -0.462652 -1.283065 0.523252 0.994322  
1.991177 -0.249904 -1.094371 -1.121756 0.188321 -0.006784 0.156822 1.247656  
0.754959 -0.903396 -0.860709 0.572576 -0.570189 1.887302 1.084766 0.443076  
1.617242 0.486274 -1.092686 0.937793 0.380691 0.016282 -0.164332 -0.596956
```

Otrzymane wyniki:

```
1.24856 -1.92873 1.15743 -0.964334 0.0943109 0.559448 0.069018 -0.416953 -0.719096  
0.0256138 0.640205 -1.53176 -1.56133 -0.269907 0.74424 0.101838 -0.703218 -  
0.365417 0.428677 -1.17354 2.12939 -0.28665 -1.33935 0.0845292 0.338784 -0.0928671  
0.834534 1.2636 -0.751514 -1.18249 -0.526986 0.0810834 0.0694648 -0.273226 1.15822  
-0.583636 -0.462639 -1.28305 0.523261 0.994301 1.99116 -0.249905 -1.09437 -1.12176  
0.188321 -0.00676839 0.156831 1.24765 0.754949 -0.903404 -0.860696 0.572576 -  
0.570195 1.8873 1.08478 0.443084 1.61725 0.486277 -1.09267 0.937793 0.3807  
0.0162886 -0.164344 -0.596942
```

Wyniki są zgodne dla wszystkich wersji implementacji

Czas trwania algorytmu (mikrosekundy)

gaussian_elimination: 254

gaussian_elimination_row_pivot: 278

gaussian_elimination_column_pivot: 296

Macierz 128x128

Otrzymane wyniki (NumPy):

-0.757699 -0.456700 0.459905 1.058870 0.134573 0.018629 0.366659 -0.064250 -1.612084 -
0.219182 -1.179670 -0.043774 0.509063 1.153054 0.736767 0.669584 -1.957031 -0.702050 -
0.604217 0.043235 1.350841 -1.274269 0.452623 -0.521633 -1.645344 -0.575895 1.013635
0.190032 -0.268042 1.214798 2.260093 -0.945704 -0.419249 0.901754 -0.473747 -0.024530 -
0.230769 2.290147 0.576909 -0.774488 0.674816 -0.021472 -0.855158 -0.305193 1.153889
0.154882 0.588985 0.471520 -0.522028 -1.243996 -0.202734 0.477552 -0.059322 0.560343
1.150465 0.649374 1.192158 -0.248003 0.271856 -0.117218 1.416539 0.292258 0.688281 -
1.025858 0.406564 0.786624 -0.633497 -1.755142 -0.619782 -0.274446 0.242921 -0.096585 -
0.063711 0.783185 -0.924602 -0.648731 -2.058018 0.278822 -0.405251 1.872755 -1.855941 -
0.543675 0.063249 1.117268 -0.022572 -0.976977 -0.781755 0.146024 0.759302 -0.385753 -
1.284597 -0.920824 -0.855757 -1.384691 -1.662075 0.490608 0.273609 0.143464 1.248993 -
0.833571 -0.854374 -0.250523 -0.753738 0.023117 0.046136 -1.214695 2.285316 0.109239
0.131541 0.091827 0.253494 -0.197870 0.033987 -0.380350 -0.084072 0.704925 1.018437
0.936986 0.399319 -0.150506 -0.530046 0.605636 0.282127 0.471689 0.342898 0.925133
0.795187 -0.666641

Otrzymane wyniki:

-0.757706 -0.456699 0.459919 1.05888 0.134569 0.0186283 0.366655 -0.064253 -1.61212 -
0.219184 -1.17969 -0.0437625 0.509086 1.15306 0.736781 0.669598 -1.95706 -0.702068 -
0.604228 0.043242 1.35086 -1.27428 0.452632 -0.52164 -1.64537 -0.575897 1.01365 0.190041 -
0.268045 1.21481 2.26014 -0.945706 -0.419262 0.90176 -0.473763 -0.0245309 -0.230774
2.29017 0.576911 -0.774488 0.674809 -0.0214717 -0.85517 -0.305183 1.15391 0.154884
0.588991 0.471525 -0.522041 -1.24402 -0.202734 0.477557 -0.0593257 0.560344 1.15047
0.649373 1.19216 -0.24801 0.271864 -0.117215 1.41655 0.292259 0.68829 -1.02587 0.406565
0.786636 -0.633502 -1.75516 -0.619788 -0.274443 0.242936 -0.0965807 -0.0637205 0.78319 -
0.92463 -0.64875 -2.05805 0.278837 -0.405255 1.87278 -1.85597 -0.543688 0.0632624 1.11727
-0.0225702 -0.976987 -0.781765 0.146033 0.759319 -0.385765 -1.2846 -0.92084 -0.855764 -
1.38471 -1.66209 0.490616 0.27361 0.143466 1.24901 -0.833571 -0.854388 -0.250519 -0.753742
0.0231007 0.0461499 -1.2147 2.28534 0.109243 0.131539 0.0918331 0.253501 -0.197879
0.0339913 -0.380369 -0.0840807 0.704932 1.01845 0.936986 0.399318 -0.150494 -0.530067
0.605646 0.282131 0.471688 0.342912 0.925146 0.795201 -0.666646

Wyniki są zgodne dla wszystkich wersji implementacji

Czas trwania algorytmu (mikrosekundy)

gaussian_elimination: 1881

gaussian_elimination_row_pivot: 1972

gaussian_elimination_column_pivot: 2037

Macierz 256x256

Otrzymane wyniki (NumPy):

3.576870 -4.128263 -20.724744 -11.388634 -8.211510 -7.606752 21.398302 -2.911441 -
5.753866 -2.878670 3.930341 3.436177 -0.894313 -0.948769 32.096361 -17.624233 -
8.660989 -8.384920 -21.889254 -3.352512 5.714616 -10.992725 15.479435 -0.036836 -
13.955542 19.063497 -20.789271 -15.973526 29.504176 26.539057 21.310612 9.048692
-2.327647 12.522302 -26.277246 6.285793 27.994265 -41.906496 10.010970 4.374295 -
7.727059 -33.969825 5.193384 -8.625181 2.584167 -6.147876 -12.654108 -5.578382
16.031858 7.754183 -23.078161 -4.413083 -6.681851 -17.423813 -4.924090 27.428517
17.216973 22.041098 6.894445 -5.223708 -8.890039 -4.747730 2.375067 4.584285
32.258497 15.352910 -2.879758 16.790974 4.157940 -23.499168 -22.414647 -3.463139
-12.105036 -13.594319 16.114527 -19.649855 0.707176 -14.567423 -17.995476 -
10.949259 6.632231 -0.842941 10.608946 10.175415 15.071181 -10.703843 -14.965983
-9.132674 -11.700874 6.296208 10.520305 12.218952 12.055279 9.619131 -17.418709 -
7.685125 -29.023847 4.535321 -8.136516 -7.622965 13.918673 -4.111713 17.440081
10.188876 6.143499 -15.743532 9.802082 -4.965152 -20.336933 12.380548 34.566855
5.144638 8.154481 -3.962425 3.665296 -26.760167 16.345305 -0.093101 -22.063337 -
30.992191 3.174750 6.179596 3.409792 24.359174 -10.265110 -16.539573 31.766869
2.807524 -4.507722 4.159444 22.521528 -3.035307 -0.656787 -7.310350 1.742789 -
4.451431 -19.691234 24.205724 -9.022537 1.547000 19.282662 18.592367 6.088759
1.201291 12.981696 4.692939 8.654696 -11.660810 2.880640 4.539927 -12.462778
22.331865 9.928757 5.947365 -8.425480 2.605177 -7.019584 11.644904 16.927262
34.111705 -4.599935 -7.794602 -1.870921 -7.546162 13.305199 -4.706827 -17.100486
11.636120 1.753968 44.628394 0.201818 5.551493 -12.067175 27.300335 16.020820 -
14.687718 10.942578 -3.966559 -10.399366 -2.482172 -8.122283 4.987930 2.417756
21.545805 -9.284182 -5.191351 -11.302500 3.277846 8.983361 4.251834 -24.531874
20.303286 23.034242 -5.247609 -48.298407 11.595909 -7.119832 -1.060213 2.151461 -
6.915824 15.535939 -9.790842 -2.626586 -21.640480 4.832669 -1.825259 19.766997
15.290898 1.047104 4.710372 3.702477 20.201924 -1.379199 8.462344 -7.097329 -
31.319510 -22.571797 6.467543 -10.455949 -9.619846 -23.053671 -16.064423 8.052007
8.934108 -2.962821 -23.899603 -1.864926 0.040704 -14.515896 28.577679 32.281697
9.692068 41.253259 5.803553 -15.957730 -15.064440 -18.475518 11.655556 1.168589 -
1.351519 -22.335697 -1.089029 -7.427407 -31.640697 3.757130 -2.818766 10.606582 -
24.761210 -13.641595 10.962202 -0.962526 2.579507 -6.321951 1.101785 -13.383192 -
1.923216

Otrzymane wyniki:

3.5765 -4.12784 -20.7232 -11.3878 -8.21066 -7.60656 21.3969 -2.91171 -5.75292 -
2.87833 3.92982 3.4362 -0.894101 -0.948536 32.0939 -17.6228 -8.66022 -8.38402 -
21.8875 -3.35237 5.71424 -10.9922 15.4781 -0.0364781 -13.9543 19.0624 -20.7878 -
15.972 29.5016 26.5365 21.3083 9.04768 -2.32713 12.5209 -26.2748 6.28488 27.992 -
41.9028 10.0101 4.37434 -7.7262 -33.9667 5.1929 -8.62458 2.58387 -6.14753 -12.6528 -
5.57806 16.0306 7.75355 -23.0765 -4.41262 -6.68142 -17.4227 -4.9236 27.426 17.2155
22.0394 6.89349 -5.2234 -8.88943 -4.74721 2.37509 4.58379 32.2555 15.3517 -2.87957
16.7893 4.15781 -23.4973 -22.4131 -3.46297 -12.1041 -13.5936 16.1134 -19.6483
0.70707 -14.5664 -17.9936 -10.9486 6.6319 -0.842725 10.6082 10.1744 15.0699 -
10.7027 -14.9645 -9.1318 -11.7 6.29544 10.5198 12.2179 12.0542 9.61831 -17.4176 -
7.68437 -29.0214 4.53496 -8.13575 -7.62214 13.9174 -4.11138 17.4382 10.1878 6.14265
-15.7418 9.80134 -4.96488 -20.3353 12.3799 34.5643 5.14413 8.15377 -3.96172 3.66484
-26.7583 16.3439 -0.0931328 -22.0617 -30.9897 3.17459 6.1791 3.40931 24.3573 -
10.2643 -16.5383 31.7643 2.80753 -4.50741 4.15917 22.5198 -3.03532 -0.656826 -
7.30957 1.74261 -4.45128 -19.6897 24.2039 -9.02197 1.54654 19.2813 18.591 6.08828
1.20102 12.9807 4.69259 8.65388 -11.6601 2.88058 4.53962 -12.4616 22.33 9.92793
5.94712 -8.42433 2.60511 -7.01924 11.6444 16.926 34.1091 -4.59945 -7.79382 -1.87007
-7.54533 13.3041 -4.70644 -17.0991 11.6351 1.75361 44.625 0.202292 5.55162 -12.0659
27.2981 16.0198 -14.6867 10.9416 -3.96622 -10.3983 -2.4822 -8.1219 4.98753 2.41746
21.544 -9.28329 -5.19117 -11.3016 3.27765 8.98282 4.25182 -24.5302 20.3017 23.0323
-5.24712 -48.2947 11.595 -7.11864 -1.05993 2.15113 -6.91536 15.5347 -9.79009 -
2.62586 -21.6385 4.8324 -1.82492 19.7651 15.2898 1.04683 4.70984 3.7026 20.2003 -
1.37965 8.4617 -7.09698 -31.3168 -22.5699 6.4668 -10.4555 -9.61874 -23.0521 -16.0633
8.05161 8.93357 -2.96274 -23.8975 -1.86486 0.0407086 -14.515 28.5756 32.2787
9.69107 41.2496 5.80312 -15.9563 -15.0633 -18.4744 11.6544 1.16835 -1.35151 -22.334
-1.08858 -7.4268 -31.6383 3.75714 -2.81867 10.6057 -24.7593 -13.6403 10.9612 -
0.962472 2.5794 -6.32129 1.10169 -13.3821 -1.92346

Wyniki są zgodne dla wszystkich wersji implementacji

Czas trwania algorytmu (mikrosekundy)

gaussian_elimination: 14558

gaussian_elimination_row_pivot: 14922

gaussian_elimination_column_pivot: 15214

Kolejne testy skupiły się wyłącznie na przebadaniu czasu trwania algorytmu

Macierz 512x512

Czas trwania algorytmu (mikrosekundy)

gaussian_elimination: 105636

gaussian_elimination_row_pivot: 107082

gaussian_elimination_column_pivot: 108225

Macierz 1024x1024

Czas trwania algorytmu (mikrosekundy)

gaussian_elimination: 853360

gaussian_elimination_row_pivot: 855641

gaussian_elimination_column_pivot: 866439

Macierz 2048x2048

Czas trwania algorytmu (mikrosekundy)

gaussian_elimination: 6885037

gaussian_elimination_row_pivot: 6924402

gaussian_elimination_column_pivot: 6976911

Macierz 4096x4096

Czas trwania algorytmu (mikrosekundy)

gaussian_elimination: 55025021

gaussian_elimination_row_pivot: 55539683

gaussian_elimination_column_pivot: 55766864

Analiza wyników

Wyniki testów wykazały, że implementacja algorytmu eliminacji Gaussa jest skuteczna i precyzyjna w rozwiązywaniu układów równań liniowych. Rozwiązania uzyskane za pomocą zaimplementowanych metod są zgodne z wynikami uzyskanymi przy użyciu biblioteki NumPy, co potwierdza poprawność obliczeń nawet dla bardzo dużych macierzy.

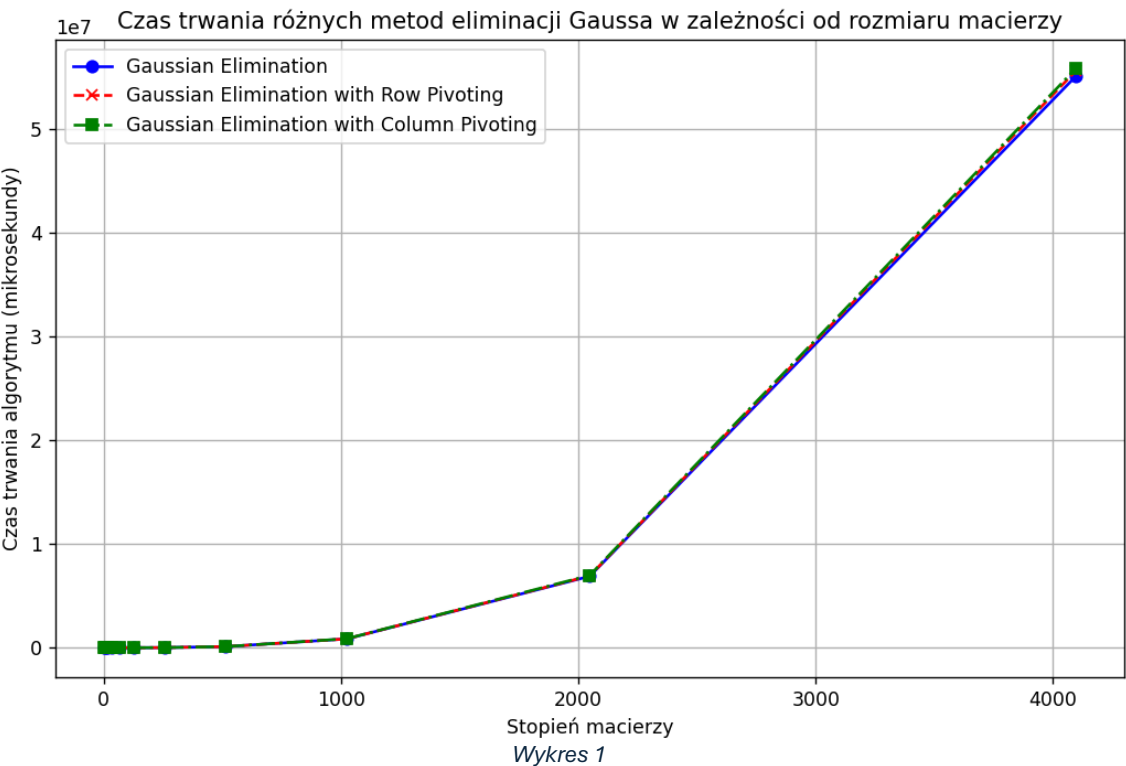
Czas trwania algorytmu

Obserwowane czasy wykonania algorytmu rosną w sposób niemal eksponencjalny wraz ze wzrostem rozmiaru macierzy:

- Małe macierze (do 16x16):** Czas trwania jest niezwykle krótki, wynosząc kilka mikrosekund, co wskazuje na bardzo szybką efektywność obliczeniową na małą skalę.
- Średnie macierze (32x32 do 256x256):** Wzrost czasu trwania algorytmu jest wyraźniejszy, od 34 mikrosekund do około 14 milisekund.
- Duże macierze (512x512 do 4096x4096):** Czas trwania znacząco się zwiększa, osiągając od 105 milisekund do 55 sekund dla największych testowanych macierzy.

Stopień macierzy	2	4	8	16	32	64	128	256	512	1024	2048	4096
None	0	0	1	5	34	254	1881	14558	105636	853360	6885037	55025021
Row	1	1	3	9	43	278	1972	14922	107082	855641	6924402	55539683
Column	1	1	3	10	47	296	2037	15214	108225	866439	6976911	55766864

Tabela 1

Podsumowanie

Implementacja metody eliminacji Gaussa działa poprawnie i jest zgodna z oczekiwaniami dla różnorodnych rozmiarów macierzy.

Pomimo iż metody z pivotingiem mogą wydawać się znacznie bardziej skomplikowane to ich czas trwania w porównaniu do metody standardowej jest nieznacznie większy. We wszystkich przypadkach metoda bez pivotingu okazała się najszybsza.

Pivoting ze zmianą wierszy był szybszy od wersji ze zmianą kolumn, co może wynikać z dwóch czynników:

- **Zamiana wierszy jest prostsza:** W naszej implementacji macierzy, aby zmienić wiersz wystarczy przepisać jeden wskaźnik, w przypadku zamiany kolumny trzeba jednak zamieniać jej całą zawartość element po elemencie. Ta zależność ma prawdopodobnie kluczowy wpływ na różnice czasu.
- **Naprawianie kolejności:** W metodzie z pivotingiem kolumn psuje się kolejność wyników. Naprawa kolejności w naszej implementacji nie powinna być specjalnie kosztowna, jednak przy większych macierzach ta drobna różnica może stawać się zauważalna.

Patrząc z perspektywy ogólnej, czas trwania algorytmów jest akceptowalny dla małych i średnich macierzy, ale dla bardzo dużych macierzy rośnie eksponencjalnie.

Wyniki testów potwierdzają nie tylko poprawność implementacji, ale także pokazują jej ograniczenia wydajnościowe przy rozmiarach macierzy przekraczających 2048x2048, co może wymagać optymalizacji lub użycia bardziej zaawansowanych technik dla tak dużych danych.